

ግልጽ ደብዳቤ

በረከተ መርገም

ሰኔ 30 ቀን፣ 1999 ዓ. ም

ለአቶ መለስ ዜናዊ

የኢትዮጵያ ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ጠቅላይ ሚኒስትር

ክብርሃነ መዋ (e-mail- breemewa@gmail.com)

ይህችን መልእክት ለመጻፍ ስነሳ በቅድሚያ የገጠመኝ ፈተና መልእክቴን ከስሜት ውጭ ሚዛናዊ በሆነ መልኩ ለማስቀመጥ እራሴን ለማዘጋጀት ማውጣትን ነበር። ምን መልእክት ማስተላለፍ እንደሚገባኝ ከወሰንኩ በኋላ፣ ብእራን ከወረቀት ጋር ለማገናኘት ብዙ ተጨነቅሁ። ጭንቀቴ የመነጨው እርስዎ ልልወት ወይም አንተ ልልህ ለመወሰን ያለመቻሌ ነበር። ምክንያቱም ይህ ደብዳቤ የጠቅላይ ሚኒስትሩ ጠረጴዛ ቆርጥሞት እንዲቀር ሳይሆን፣ በአደባባይ እንዲወጣ በመወሰኔ፣ ሶስተኛ ወገንና ታሪክ በአገላለጹ እንዳይታዘቡኝ በመፍራት ነበር።

እርስዎ ለማለት ኢትዮጵያን ጨዋነቴ እና የተቀመጡበት ወንበር ክብር፣ ጫና አሳደሩብኝ። ውስጣዊ ስሜቴ ግን የሰራሽውን ተግባራት አመዛዝኖ፣ በተለይ ለኢትዮጵያ ህዝብ ያሳየሽውን ንቀት ከግምት ውስጥ በማስገባት አንተ እንድልህ አዘዘኝ። ይህ በእኔና-በእኔ መካከል የተፈጠረው የስሜት ትግል አንዱ አሸንፎ እስኪወጣ ረዘም ያለ ጊዜ ወሰደብኝ። ኋላ ግን የስልጡን ፖለቲካ መርህ ከዳመናው በላይ እንዳስብ፣ በቅንጅት መንፈስ ተከስቶ ውሳኔየን ከስሜት ነጻ አድርጎ ቢያንስ ባደባባይ ለአገሪ ክብር ስል እርስዎ እንድልዎ ስሜቴ ተሸነፈ።

ክብር ጠቅላይ ሚኒስትር

የማምንባቸው ጉዳዮች ውስጤን ሲወጥሩኝ እንደአብዛኛው ሰው ከመብከንክን ይልቅ፣ መተንፈስና ላመንኩበት መቆሚያ፣ እርስዎንና ድርጅትዎን ቢያስከፋችሁም፣ ውድ አገሪን ለጊዜውም ቢሆን ትቸ እንድሰደድ ቢያስገድደኝም፣ የስልጡና የመገለጫ ነውና አንገቴን አልደፋሁም። በዚህ ጽሁፍ ላይ የማሰፍረው ሃሳብ በስሜትና በወገንተኝነት የተበከለ እንዳይሆንብኝ አምላኬን ለምኝዋለሁ። እርስዎንም በክፋትና በንቀት፣ በእልህና በቸልታ ጽሁፉን እንዳያዩብኝ አምላክዎን እለምናለሁ።

ከጉልበትም ይሁን ከሹመት የመነጨ ስልጣን ከክብርና ከሃይልጋር መምጣቴን ሁሉም ይገነዘቡዋል። ብዙውን ጊዜ የሚረሳው ስልጣን፣ አዛዥነትን ብቻ ሳይሆን ሃላፊነትንና ተጠያቂነትንም ያካተተ መሆኑ ነው። በስልጣን ላይ ከተቀመጡበት ጊዜ ጀምሮ የኢትዮጵያ ጉዳይ፣ የኢትዮጵያውን እጣፈንታ፣ ከርስዎ ስልጣን ጋር እየተጠላለፉ መሄዳቸውን ማንም የሚያስተውለው ነው። እናም የኢትዮጵያ ታሪክ ሲወሳ የርስዎ ስም እየተለጠፈ መገኘቱ አይቀሬ ይሆናል። በአካባቢዎ ያሉት እንደሚሆኑት ብቻ ሳይሆን በህሊና የፍርድ ሚዛን ላይ ተቀምጠው፣ በሃሰት ምስክር አማካኝነት ሳይሆን በተጨማሪ መረጃ ይዳኛሉ። ዳኞቹ ተጽእኖ ሊደረግባው የማይችሉ የታሪክ ተመራማሪዎች፣ በጠቅላላ የኢትዮጵያ ህዝብና በተለይም ደግሞ ልጆችዎና የልጅ ልጆችዎም ይሆናሉ።

የማውቀውንና የማምንበትን ያህል በአሁኑ ጊዜ በኢትዮጵያ ውስጥ የርስዎ ስልጣንና የስልጣን ተዋረድ፣ በህግና በፍትህ ስርአቱ ላይ ያለዎት የበላይነት፣ በድንጋጌ ሳይሆን በተግባር የሚያስፈራራ ደረጃ ላይ ደርሶአል። ይህ አገላለጽ የስሜቴ ነጻብራቅ ሳይሆን ባንደኛ ደረጃ ያየሁትና ያጋጠመኝ የታዘብኩትና ያረጋገጥኩት ስለሆነ በልበሙሉነት የምገልጸው ይሆናል። ምንም እንኳን ባስተዳደር መረብዎ ውስጥ ተሸንቄሬ ባልፍተለተልም፣ ያገዛዝ ስርአትዎ ነበልባል ከሚአንገባቸው ወገኖች መሃል ሆኝ በወላፊነት ተገርፌያለሁ ስለሆነም እርስዎንና አገዛዝዎን በሚገባ አውቄያለሁ ብዩ አምናለሁ።

የምሰነዘረው ሃሳብ ለኢትዮጵያ መንግስት ሳይሆን በቀጥታ ለእርስዎ እንዲሆን ማድረጌ ያገዛዝዎን ስርአት በመረዳቴና ለማፍረስም ይሁን ለመገንባት ስልጣኑ ያለዎት እርስዎ ብቻ መሆንዎን በመገንዘቤ ነው። ለመፍለጥና ለመቁረጥ ብቻ ሳይሆን ለመቀጠልና ለመገንባትም የርስዎ ይሁንታ ብቸኛ ወሳኝ ነው። ባካባቢዎ ያሉት ሹማምንት የርስዎን ስሜት አይተው፣ ግንባርዎን አንበው የሚያስተጋቡ እንጅ በራሳቸው ለመቆም የሚያስችል ችሎታ ቢኖራቸውም ስርአቱ በራሳቸው እንዳይተማመኑ ተጽእኖ አድርጎባቸዋል። እንደመሳሪያ ሊጠቀሙባቸው የሚችሏቸውን ሹማምንት፣ ዳኞችን፣

የስራ ሃላፊዎች ከመሰጠትም ባሻገር፣ ሊያፈነግጡ እንዳይችሉ በጸረ-መሰና ህግ በመጠቀም ህጉን የሚያስፈጽመውን አካል በግል ለርስዎ ተጠሪ በማድረግ ልንም አስገብተውላቸዋል። ስለሆነም ከርስዎ ስሜትና ፍላጎት ውጭ፣ የርስዎን ዜማ ከማቀንቀን ባሻገር ሊያስኬድ የሚያስችል ወኔ እንዳይኖራቸው ተቀናጽደዋል። ለዚህ ነው ፍርድ ቤቶችና የፍትህ ስርአቱ ለርስዎ የፖለቲካ መሳሪያ ከመሆን ያለፈ ነጻነት የሌለው። ይህንን ስደመድም ከይሆናል በመነሳት ሳይሆን እንደሆነ ስለማውቅ ነው። በስራ አጋጣሚ የታዘብኩት ቱባ ቱባ ባለስልጣናት ሳይቀር ቀላል ጉዳዮችን እንኳን ለመፈጸም ከተስማሙ በኋላ፣ እርስዎን እያማከሩ ቃላቸውን ሲያጥፉ በመደጋገም ታዝቤያለሁ።

ጥሩ የሰራተኛቸውን ነገሮች ከሚገባው በላይ አጋነው የሚያጮሁልዎት፣ ደጅ ጠኝዎች፣ ወይም አድርገዎች፣ ወይም ደግሞ እውነተኛቸውን በርካታ መሆናቸውን አምናለሁ። በአንጻሩ ደግሞ ሲሳሳቱ እርስዎን ቅር እንዳይልዎት ወይም እንዳይቀየሙ በማለት የሚያጨበጭቡልዎት ጥቂቶች እንዳልሆኑ እገነዘባለሁ። ስለሆነም ሁሌም ትክክል እኔ ብቻ ነኝ ብለው እንዲያምኑ የተገደዱ ይመስለኛል። ይህን መሰል ስነልቦና በርስዎ ብቻ የተከሰተ ሳይሆን በታሪክ ተደጋግሟል። እሩቅ ሳንሄድ እርስዎ ከወንበራቸው ያፈናቀሏቸው ኮሎኔል መንግስቱ በብዙ ጉዳዮች ከርስዎ የተለዩ ቢሆኑም በዚህ ረገድ የአንድ ስነ-ስሜት ተጋሪዎች ሆናችኋል። እነዚህን ጉዳዮች ስዘረዘር የርስዎን ከህግና ከሁሉም በላይ መሆን ለማስረገጥ እንጅ ሰብእናዎን ለመንካት ወይም ታሪክዎን ጥላሽት ለመቀባት እንዳልሆነ ይረዳልኝ። ምክንያቱም ይህን ላደርግ ብዳዳ አበላሽው ይሆናል እንጅ ታሪክ እየመዘገበ ካለው የተለየ ምንም ልጩምር አልችልም።

ወደ ተነሳሁበት ቁምነገር ልመለስና በማንኛውም ስራ ውስጥ ስህተት ሊፈጠር ይችላል። ስህተት ደግሞ ዋጋ ይከፈልበታል በንግድም ሆነ በፖለቲካ ይህ ዋጋ ኪሳራ ይባላል። ይህን ለማካካስ ብዙ ማሰብና ቆራጥነትን ይጠይቃል ። እርስዎ በተሰማሩበት የፖለቲካ ስራ ባለፉት የስልጣን ዘመንዎ ያጋጠሙዎትን ክስተቶች በሚመለከት የወሰዱአቸው እርምጃዎች የፖለቲካ ኪሳራን አስከትለውብዎታል። እነዚህ በርካታ ክስተቶች ታሪክ ጸጋሬዎች የሚዘረዘሩአቸው ስለሚሆኑ ሁሉንም ለመጥቀስ አልዳዳም። ነገር ግን ግዙፍ የሆኑና ሊያስተካክሉ ሲገባዎት ያበላሹአቸውን ጉዳዮች እጠቁማለሁ።

1. ከኢትዮጵያዊነትም በላይ የህዋህት አባልነትም እያየሉብዎ ባደባባይ የሰነዘሩአቸው ቃላት፣ አገራዊ ብሄረተኝነትን በዘረኝነት ለመተካት ያካሄዱአቸው የፖለቲካ እርምጃዎች፣ የኢትዮጵያን ዘላቂ ጥቅም የሚጎዱ ስምምነቶችና ተግባራት፣ ከአብዛኛው የኢትዮጵያ ህዝብ ጋር አቃቅሮዎት ቆይቶአል። ስለሆነም ህዝብ በርስዎ ላይ ያለው ስሜት ጎምዛዛ እንደሆነ ይታወቃል። ይህ ሁኔታ እንዳለ ሆኖ በኢትዮጵያና በኤርትራ መካከል ጦርነት ሊኖር አይችልም ብለው በፓርላማ በይፋ በሚረጋገጥ የፖለቲካ ግምትዎን ለትዝብት የዳረጉት ቢሆንም ጦርነቱ ተቀሰቀሰ። ታላቁ የኢትዮጵያ ህዝብ የውስጥ ጉዳዩን ወደ ሁለተኛ ደረጃ ዝቅ አድርጎ ለዳር ድንበርና ለኢትዮጵያዊነት ክብሩ ዘብ ቆመ። በኢትዮጵያ ውስጥ ያሉ የተለያዩ የብሄረሰብ አባላት የሆኑ ወጣቶችና ጎልማሶች አጥንታቸውን ከስክለው በደማቸው ለውሰው የእርስዎ ፖሊሲ ሊበታትነው ያሰበውን ኢትዮጵያዊነት አጠናክረው ገነቡት። ይህ እርስዎ ያራመዱት ፖሊሲ የተሳሳተ መሆኑን ብቻ ሳይሆን እራስዎንም እንዲመረምሩ ከኢትዮጵያ ህዝብ የተላለፈ መልክት ነበር። ፖሊሲ ምልክታዎን እንዲስተካክሉ ከታሪክና ከኢትዮጵያ ህዝብ የተሰጠዎ ስጦታ ነበር። በወቅቱ ከኤርትራ ጦርነት ጋር በተያዘ በትግራይ አካባቢ ያጋጠመዎትን ቀውስ፣ መንግስታዊ ስልጣንዎን በመጠቀም የትግል ጓዶችዎ የነበሩትን ግማሹን በመጥለፍ ከፊሉን በማጥመድ አገለሉአቸው። ለዚህም ምርኮዝ አድርገው የተጠቀሙት ሲንቁአቸው የነበሩትን ብአዲን እና አህዴድን ነበር። የህዝብን አመኔታ ለማግኘት ሊረዳዎ ይችላል ብለው ያሰቡትን መጠነኛ ለውጥ ለማምጣት ምለው ተገዙ። የመሃል አገር አጋሮችዎ ደጋግፈው ቀና ሲያደርጉዎት እንደገና የኢትዮጵያ ህዝብን እረሱ ንቅትዎን ቀጠሉ። ይህ እንግዲህ አንዱ ያጋጠመዎ የፖለቲካ ኪሳራ ነው።
2. የኢትዮጵያ ህዝብ በታሪኩ ለመጀመሪ ጊዜ የፈለገውን ፓርቲ የመምረጥ እድል በማግኘቱ ተጠቀመበት፣ እናም የርስዎን ፓርቲ እንደማይጠቅመውና እንደማይፈልገው በድምጽ ጮክ ብሎ አስመዘገበ። ዱብ እዳ ሆነብዎት የተሸፈኑበትን ጭምብል አወለቁ። የህዝብ ድምጽ ያለበትን ኮሮጆ አስመዘበሩ ድምጽ በጠራራ ጸሃይ እንዲሰረቅ አደረጉ። የጠበቁት ውጤት ያለመገኘቱን ሲያረጋግጡ አፈናና ጭፍጨፋ አካሄዱ። ሁሉም የሃይል እዝ በርስዎና በርስዎ ብቻ እንደሚታዘዝ ይፋ አደረጉ። አስራለሁ አሉ አሰሩ፣ እገላለሁ አሉ ገደሉ ጣት እቆርጣለሁ አሉ ቆረጡ። እናም የኢትዮጵያን ህዝብ የዲሞክራሲ ተስፋ አጨለሙ። የሰላማዊ ለውጥ ፈላጊዎችን ህዝብ እምነቱን የጣለባቸውን፣ እርስዎ ያሳጡትን ተስፋ ለህዝብ ያሳዩትን የቅንጅት መሪዎች አሰሩ። ጥፋተኞች መሆናቸውን ባደባባይ ይፋ አደረጉ በዚህም ለፍርድ ቤቶችዎ አሰራር ላይ ቀጥተኛ ተጽእኖ አደረጉ። ይህ እንግዲህ አብይ የሆነ የፖለቲካ ክስረት ነው ሊወገድ ይችላል የነበረ ክስረት።
3. የሃሰት ምስክር አስመሰክሩ። ምስክሮቹ ተጋለጡ። በታሳሪዎች ላይ አስተዳደራዊና ስነልቦናዊ ተጽእኖ አደረጉ፣ አንገላቱ። የፍትህ ስርአቱን የፖለቲካ መሳሪያነት ለሃፍረት፣ ለትዝብት አጋለጡት። ጥፋት ፈጥረው፣ ማስረጃ

ጠፍጥፈው፣ የታሳሪዎችን መረጃ የማግኘት መብት ረግጠው የጥፋተኛነት ውሳኔ አስወሰኑ። በዚህም የኢትዮጵያ ፍትህ ስርአት እርቃኑን ቀረ፣ አለም ጉድ እስኪል። ይህም ሊወገድ ይችል የነበረ የፖለቲካ ክስረት ነበር።

- 4. ከላይ የተጠቀሰውን ሁሉ ሊሸር የሚችል የፖለቲካና ሰላማዊ መፍትሄ ማግኘት በእጅጉ ቀላል ነበር። የታሪክ ጠባላን ማጥፋት ባይቻልም እንዳይሰፋ ማድረግ ይቻል ነበር። ይህን ከማድረግ ይልቅ ቀዳዳዎችን የሚያሰፋ፣ የጎመዘዘውን የህዝብ ስሜት እንዲመር የሚያደርግ፣ ሰላምን የሚፈታተን እርምጃ ለመውሰድ መዘጋጀት ይቻላል። በቅንጅት፣ በጋዜጠኞችና በንጹሃን ተቀናቃኞች፣ በዲሞክራሲ ምሁራን፣ በሰላማዊ ትግል ሊቃናት፣ በህዝብ ተስፋ ላይ ሊፈርዱ ተዘጋጁ። እናም በጠቅላላው የኢትዮጵያ ህዝብ ላይ ሊፈርዱ አንገቱን ሊያስደፉ ስሜቱን ሊያኮላሹ ተዘጋጅተናል አሉ ባለሚሎችም። ይህ ደግሞ ለከባድ ፖለቲካ ኪሳራ መዘጋጀት ነው።

ክቡር ጠቅላ ሚኒስትር

ሥጋቱን ልግለጽዎ፣ ይህ የመጨረሻው ኪሳራ፣ በግፍ በታሰሩ የቅንጅት መሪዎች ላይ ቅጣት መወሰን፣ የፖለቲካ ኪሳራ ብቻ ሆኖ የሚቀር ጉዳይ አይሆንም። የአገርም፣ የሰላምም፣ የሰላማዊ ለውጥ ፍላጎትም፣ የህዝብም ተስፋ ኪሳራውስጥ ይወድቃሉ። መዘዙ እንደቆላ ቁስል ያመረቅዝና ፣እንደ ነቀርሳ ይራባና፣ እንደሰደድ እሳት ይጋይና፣ ሁላችንንም ይለበልበናል፣ ያስቃየናል። እናም ይህችን ሃገር ይታደንቅ፣ የልጆችዎን አንገት አያስደፉ። ፍርድ ቤትዎም፣ ፍትህን፣ አገርን እኛ ሁላችንን አያሳፍር። መሰላል ላይ ለመውጣት ብዙ እርከኖችን መሻገር ያስፈልጋል፣ ከመሰላል ለመውደቅ ግን አንድ መጥፎ እርምጃ በቂ ነው። ይህን መጥፎ እርምጃ አይሞክሩት፣ እናም ፋይሉን ዘግተው ምንም ምን ይሁን ምክንያት ፈጥረው ተከላኾችን ያሰናብቱ። በዚህም ለዚህች አገር አንድ ቁምነገር ሰርተው የኢትዮጵያን ህዝብ ከሰቆቃ ያውጡ።